

L'OPINIÓ

Any V-Número 352
Preu: 10 cèntims

• BARCELONA • Dimecres, 20 de juliol de 1932

Lerroux ha dit que, elegit el President de la República i elaborada la Constitució, la missió mínima de les Corts era llesta i era arribada l'hora de dissoldre-les. Oblida que la convocatòria de les eleccions per a les Corts Constituents precisava que elles havien d'aprovar l'Estatut de Catalunya

EL SENYOR LERROUX PLANTEJA AHIR, A LA CAMBRA, L'ESPERAT DEBAT POLITIC, QUE PROSSEGUIRA EN LA SESSIO D'AVUI

El senyor Azaña, en contestar-li, repetí que l'estabilitat del Govern reposa en la majoria parlamentària que el sosté i en la confiança no desmentida del President de la República, i que, mentre aquesta situació no es modifiqui, el Govern que presideix viurà fins a haver desenrotllat totalment el seu programa, que comprèn l'Estatut de Catalunya, la Reforma agrària i les Lleis electoral i d'Ordre públic, entre altres

AVUI EL SENYOR PRIETO CONTESTARA ELS ATACS DEL CAP RADICAL ALS SOCIALISTES

EL PERILL DE LERROUX

Mentre la República està encara debatent-se per a afermar d'una manera categòrica i concreta la seva personalitat; mentre no estan encara traçades—llevat de la Constitució—les normes legislatives que han de presidir l'endegament dels grans problemes nacionals; mentre no s'aclareixi d'enemics definitivament l'horitzó, i hi hagi qui encara tracti de clavar a la República una punyalada per l'espatlla; mentre aquests problemes estiguin latents, no és possible que governi la República espanyola ningú que no pugui donar al país una sensació de seguretat i de confiança.

De seguretat, en el sentit que tot el país cregui que la República no ha de passar moments, no difícils, perquè la República, en la seva vida com a tal, no pot passar-ne—però si agitats. De confiança en el sentit que ningú no hagi d'experimentar la menor inquietud pel fet de la permanència d'aquest Govern al Poder.

Mentre la República no hagi sortit d'aquest pas difícil que és consubstancial amb la seva naixença, ningú, per apetències de Poder, pot posar en perill aquesta vida encara imprecisa i encara plena de balbuces del règim.

Perquè un Govern Lerroux no donaria sensació de seguretat ni de confiança al país, és pel que Lerroux no és, avui, cap solució i que la formació d'un Govern presidit per ell, portaria la República a inquietuds i a angonies que és més prudent no arriscar.

Un Govern Lerroux, només podria inspirar confiança—a part d'inspirar-ne a la seva gent, naturalment—a tots els que es refien que Lerroux substitueixi Azaña per a començar a desfer part de la seva obra en l'ordre religiós, en l'ordre social, servint una política de contemporització. El fet que Lerroux pugui inspirar confiança a aquesta gent, vol dir que un Govern Lerroux no seria un Govern que pogués ésser segur per a la República. Més encara: un Govern Lerroux seria, positivament, un perill per a la República.

I no pas per ell, que amb totes les falles que pugui tenir com a home públic, és a part, un republicà lleial. Per la gent que el segueix directament, i pels que se'n refien. Lerroux ha passat el Jordà, com deia ahir a la tarda al Parlament. Però les forces darrerament incorporades al seu Partit, no l'han passat, i són incapaces de passar-lo. És tota la Unió Patriòtica d'Espanya, la que milita avui als rengles del Partit Radical, precisament perquè espera que Lerroux governi. I la Unió Patriòtica d'Espanya al Poder, encara que barrejada amb els radicals autèntics, com que no és republicana, no pot inspirar cap confiança als republicans. Lerroux ha fet un tort a la seva vella guàrdia de republicans de la primera desena de segle, acceptant, al seu Partit, la gent que ha acceptat a darrera hora, gent que no pot "sentir la República" perquè no han patit els dolors del seu part.

Potser ha arribat, seriosament, el moment de dir: "Lerroux, heus ací el perill per a la República." No pas per ell, sinó per tot el que arrossegaria al darrera seu, de destructor de l'obra que amb tantes il·lusions estem pujant entre tots, quinze mesos ha. Però com que nosaltres creiem en Lerroux republicà i en Lerroux home intel·ligent, que a més a més sap que el seu Govern heterogeni no es podria aguantar ni quatre dies, hauriem de creure les seves demandes del Poder, un gran acte d'inconsciència, si no creguéssim—per a fer-li el favor de creure en la seva lleialtat—que són un gran acte d'insinceritat envers els que el segueixen, i que Lerroux demana el Poder, amb la seguretat absoluta que no li han de donar, perquè sap el dany que a la República faria en aquests moments un Govern presidit per ell, la il·lusió màxima avui de tots els cavernícoles espanyols, que es refien que aquest afavoriria bé als seus fins.

Ara que nosaltres diem: Que la República li pagui aquesta insinceritat. Que si fos inconsciència, no la hi podria pas perdonar.

SESSIO DE LA CAMBRA

Madrid, 19. — A les quatre i cinc minuts comença la sessió de la Cambra, sota la presidència del senyor Besteiro, i en mig d'una gran expectació. Els escons, a penes sonen els timbres, s'omplen ràpidament. Les tribunes estan abarrotades de públic. Pertot hom comenta de manera diversa les conseqüències del debat d'avui, i de vegades hom no mira l'abast de les paraules i s'arriba als fets, com ha ocorregut amb alguns diputats.

(Al banc blau els ministres de la Governació, Treball i Marina.)

ORDRE DEL DIA

S'aproven diversos projectes de Llei d'Instrucció Pública, ampliant i concedint crèdits per a obres del ram. S'aprova el conveni per tal de protegir les obres literàries i artístiques. S'aprova un altre dictamen sobre el projecte de Llei concedint

una subvenció a la Fundació Nacional per a investigacions científiques.

S'aprova un altre projecte de Llei, relatiu al règim de concessió per als serveis de radiocomunicació.

LA REVISIO DEL CONTRACTE AMB LA TRANSATLANTICA

Es posa a discussió el dictamen de la Comissió de Marina sobre la derogació del contracte entre l'Estat i la Companyia Transatlàntica. Es discuteix l'article novè.

El senyor CASANUEVA defensa una esmena al referit article, en la qual sol·licita que l'Estat es faci càrrec de totes les obligacions que la Companyia va emetre en diverses ocasions.

El dictamen diu que l'Estat es farà càrrec del pagament dels interessos i amortitzacions de les obligacions que la Transatlàntica hagi emès amb una fiança.

El senyor RORIGUEZ PEREZ, en nom de la Comissió, rebutja l'esmena i fa veure la impossibilitat que la mateixa sigui admesa.

El senyor CASANUEVA rectifica, i insisteix en les seves anteriors peticions.

El senyor RODRIGUEZ PEREZ rectifica i insisteix en les seves anteriors manifestacions refusant novament l'esmena.

El senyor RODRIGUEZ PINERO intervé breument per a explicar el seu vot. (Entra el ministre d'Obres Públiques.)

Es posa a votació ordinària l'esmena del senyor CASANUEVA i és refusada per 142 vots contra 81.

El senyor RODRIGUEZ PINERO presenta una esmena al mateix article 9.

El senyor RODRIGUEZ PEREZ, en nom de la Comissió, li diu que l'esmena encaixaria millor en un altre article, en el qual hi ha algunes esmenes presentades semblants a la del diputat radical.

El senyor RODRIGUEZ PINERO en la seva esmena demana que l'Estat es faci càrrec dels drets passius dels empleats de la Companyia Transatlàntica i en vista de les indicacions del senyor Rodríguez Pérez la retira per a presentar-la en el moment oportú.

Sense discussió, es van aprovant tots els articles, un per un, que componen tot el dictamen de la Comissió sobre la rescissió del contracte amb la Companyia Transatlàntica.

El senyor Lerroux planteja el debat polític

En mig d'una gran expectació, el senyor Lerroux s'aixeca a parlar. Les seves primeres paraules són per a pregar a la Presidència que si s'estén molt, li cridi l'atenció. Diu que va a explicar una interpellació al Govern i que no sap si és aquesta l'hora adequada.

EL PRESIDENT DE LA CAMBRA li contesta que si el cap del Govern està disposat a acceptar-la, per ell no hi ha cap inconvenient.

EL CAP DEL GOVERN diu que accepta la interpellació.

El senyor LERROUX diu que s'han produït dos fets d'extrema gravetat que no poden sostreure's al Parlament.

A Saragossa, vaig pronunciar un discurs i després s'ha publicat un manifest socialista d'indubtable gravetat. Es tracta d'un document, al qual el partit donà caràcter oficial i hi han afirmacions que afecten, no solament el dret constitucional, sinó també la dignitat d'aquesta minoria. Per això m'interessa que l'assumpte prengui estat parlamentari.

Em permeto adreçar-me al President de la Cambra, per a pregar-li que, d'acord amb el President del Consell, assenyali el moment adequat perquè pugui explicar dita interpellació.

El senyor AZAÑA torna a dir-li que el Govern està completament a disposició del senyor Lerroux, per a acceptar, immediatament, la interpellació que desitja adreçar-li.

El senyor BESTEIRO: —La Presidència està, també, a disposició del Govern i de la Cambra.

El senyor LERROUX: —Un acte de cortesia m'ha obligat a formular la petició d'explicar aquesta interpellació, perquè no semblés una sorpresa i també m'ha obligat a la consideració amb què tracto tothom àdhuc els meus adversaris, fins i tot aquells que han depassat aquest límit i s'han declarat ja els meus enemics.

En els discursos que vaig pronunciar a la Plaça de Braus de Saragossa i a la Unió d'Elements Mercantils, vaig fer afirmacions que no tinc perquè repetir, però si ratificar; i per si l'amor propi hagués enfosquit el meu enteniment, he reunit, aquest matí, els meus amics parlamentaris per a preguntar-los si en aquests discursos hi hagué algun pensament, algun atac que pogués ofendre la dignitat d'aquells elements als quals anaven adreçats. Els meus companys han reconegut que no, però si algu em demostra el contrari,estic disposat a donar explicacions.

Cal tenir en compte que el meu propòsit en tractar de la situació política, no era altre que ratificar aquella que em va separar del Govern en la darrera crisi. Vaig dir aleshores la meua opinió contrària a la continuació del Partit Socialista al Govern, durant la reunió del Consell Nacional d'Aliança Republicana. Amb ocasió de l'elecció del president de la República, com que era indeclinable plantejar la crisi, vaig requerir el meu amic senyor Azaña per tal de constituir l'Aliança Republicana i que es formés una minoria amb objecte que el president de la República hagués d'assistir a les pràctiques constitucionals i cridés en primer terme aquesta minoria que era la més nombrosa del Parlament. No hi havia en això postergació ni ofensa per a la minoria socialista. Azaña es va mostrar d'acord amb mi i em va autoritzar per a convocar el Consell Nacional d'Aliança Republicana. Es reuní el Consell en aquells dies. Un volgut company meu, actualment ministre, el senyor Giralt, va fer manifestacions en contra de la continuació dels socialistes al Govern.

En la reunió del Consell d'Aliança Republicana vàrem convenir que seria convenient l'allunyament dels socialistes o, en cas contrari, si no podia ésser, que canviessin de cartera. M'interessa fer constar que ja aleshores hi havia un estat d'opinió en la qual existia l'alarma motivada per la influència dels socialistes al Govern. No crec que aquesta alarma fos deguda a la política socialitzant. Les causes són altres i diverses. Vaig entendre sempre que aquestes Corts tenien una missió mínima i una missió màxima. La mínima acabava amb l'elecció del president de la República i la Constitució. Hi vaig col·laborar i recabo la responsabilitat de tots els meus actes. Vaig creure que al cap d'aquesta etapa era necessari també un altre camí perquè governés un govern homogeni republicà. En això no hi ha cap ofensa, és un criteri que haurien de compartir-lo els mateixos socialistes.

Quan Azaña va venir a donar-me els noms del nou Govern, i vaig dir que no podia formar-ne part, si bé li vaig oferir una solució: que els ministres socialistes no continuessin amb les mateixes carteres, absentant-me jo del Govern i substituint-me'n un company per tal que no semblés que jo posava una mena de vet al Go-

El senyor Azaña va creure que això no era possible. Vaig creure aleshores que la consideració personal de tants anys de confiança i tants perills passats, em donaven dret a què Azaña hagués aclarit un dubte que quedava en el meu esperit. Però ningú no pot negar que el Consell d'Aliança Republicana vàrem estar conformes a reconèixer que els socialistes havien d'abandonar el Govern.

El que he dit a Saragossa no pot sorprendre ningú. Vaig dir: Ha arribat l'hora que els socialistes s'apartin del Govern. Algú afegeix que vaig fer requeriments urgents i apremiants per tal que el Govern presentés la dimissió. Jo noestic molt segur que no tingueu raó si deduïu del que jo vaig dir aquesta conseqüència; però tingueu la seguretat que res no està més lluny del meu ànim que el propòsit d'arribar al Govern. Sé quantes són les dificultats i del que s'ha de lluitar. M'imagino que el president del Consell, si tingués manera de salvar el compromís d'honor, difícil de salvar perquè és compromís d'honor, i apartar d'ell aquesta copa d'amarguesa, ho faria. Però tinc també el convenciment que el Poder ens reclama, ens exigeix. He cregut que s'ha de reclamar dels que estan

(Segueix a la pàgina 8)

ELS NERVIS ALEMANYS

En l'acost de les noves eleccions, el nerviosisme polític alemany ha arribat a una intensitat que sembla inaguantable. De fet, el nou decret d'excepció prohibint les manifestacions i els mitjans a l'aire lliure demostra que la situació ja no es podia aguantar. La insolència dels nazis ha dut la política germànica on no poden usar-se sinó la mena d'arguments que plauen a les organitzacions comunistes.

Hom ha dit i dirà, amb més o menys de raó, molt de mal dels comunistes; però és indubtable que a Berlín i a Altona han escòmes l'aclariment de la qüestió política amb una oportunitat i una elegància innegables. I estem segurs que, de Hindenburg a Von Papan, tots els elements del Govern que no se senten simples comparses de Hitler, deuen agrair als comunistes el pretext que aquests els han dat per a parar els peus dels nazis, sense comptar que també pot ésser un bon pretext per a dissoldre les organitzacions comunistes.

No creiem que els peus dels nazis, tan amics de marcar el pas de l'oca, puguin ésser parats per gaire estona. Les puntades, i les guitzes i tot, que hagin d'etzibar-se seran etzibades. Però en pocs dies pot fer tant un home de l'experiència de Von Papan que és possible que, després de les eleccions, el pas de l'oca pugui ésser marcat compactament i fraternalment per tota la reacció alemanya: Von Papan de braçet amb Hitler, Hindenburg al costat del Kronprinz, Brüning darrera Schleicher. La tensió, aleshores, serà només als nervis dels alemanys com cal.

A. B.